

OPINKIRJO
KEHITTÄMISKESKUS

• • • • •

NUORTEN PARLAMENTTI

UNGDOMSPARLAMENTET

PERJANTAINA 20.3.2026

Sisällys

Nuorten parlamenttiin osallistuneet koulut	3
Nuorten parlamentti perjantaina 20. maaliskuuta 2026 kello 12–13	6
Suullinen kyselytunti	6
1) Suomen velkaantuminen	7
2) A2-kielen tarjonta	8
3) Nuorten kesätyömahdollisuuksien ja työkokemuksen parantaminen	8
4) Lapin junayhteydet	9
5) Lasten aktiivisuus ja liikkuvuus	12
6) Terveyspalveluiden säilyttäminen pienissä kunnissa	12
7) Tulevaisuuden asevelvollisuus	13
Äänestys 1	14
8) Ilmastonmuutos	14
9) Sosiaaliturvan leikkaukset	15
10) Leikkausten vaikutus nuoriin	18
11) Suomen omavaraisuus kriisitilanteessa	18
12) Sociala medier och psykisk hälsa	19
13) Työllisyys tulevaisuudessa	20
14) Kouluruokailu	21
15) Naisten ja tyttöjen turvallisuus	23
16) Kriisien seuraukset Suomessa	23
17) Opintotuki	24
18) Kansanedustajan työ	25
19) Peruskoulun luokkamutoisten erikoisluokkien lakkauttaminen	25
Äänestys 2	26
20) Nuorten mielenterveys	28
21) Nuorten pääsy työelämään ja TET-viikot	28
22) Tulevaisuus ja sota	29
23) Nuoriin kohdistuvat leikkaukset	30
24) Koulujen puhelinkielto	30
25) Julkinen liikenne	31
26) Nuorten hyvinvointi	32
27) Eläinten ja kasvien elinympäristöjen suojeleminen	32
28) Ajokortti ja poikkeuslupa	33
Äänestys 3	34

Nuorten parlamenttiin osallistuneet koulut

- Alajärven yläkoulu
- Albert Edelfeltin koulu
- Aleksis Kiven koulu
- Anna Tapion koulu
- Aurinkolahden peruskoulu
- Björneborgs svenska samskola
- Borgaregatan skola
- Emäkosken koulu
- Espoonlahden koulu
- Etelänummen koulu
- Evijärven keskikoulu
- Frosteruksen koulu
- Grundskolan i Grankulla, enheten Hagelstam
- Grundskolan Norsen
- Gumeruksen koulu
- Haapaveden yläkoulu
- Hakkarin koulu, Lempäälä
- Harjavallan Keskustan yläkoulu 7-9
- Harjunteen koulu
- Hausjärven yhtenäiskoulu
- Helsingin normaalilyseo
- Helsingin ranskalais-suomalainen koulu
- Helsingin Uusi yhteiskoulu
- Helsingin yhteislyseo
- Henrikin yhtenäiskoulu
- Hepolan koulu
- Hermannin koulu
- Hetan peruskoulu
- Hevospitäjän yhtenäiskoulu
- Hiekanpään koulu
- Hirvikosken yhtenäiskoulu
- Hj. Nortamon peruskoulu
- Hämeenkylässen koulu
- Hämeenlinnan Yhteiskoulu
- Isonkyrön yläkoulu
- Itätuulen koulu
- Joroisten yhtenäiskoulu
- Jussinpekan koulu
- Jämsänkosken yhtenäiskoulu
- Järvenpään Yhteiskoulu
- Kaitaan koulu

- Kalliomaan koulu
- Kankaan koulu
- Kannelmäen peruskoulu, Pelimannin toimipiste
- Kaukalahden koulu
- Kauniaisten peruskoulu
- Keinumäen koulu
- Kellokosken koulu
- Kemiönsaaren keskuskoulu
- Keskuskoulu
- Kesämäen koulu
- Kilpisjärven koulu/Eija Aikio
- Kirkkojärven koulu
- Kirkonkylän koulu
- Kittilän yläkoulu
- Kivimaan koulu
- Kiviniityn koulu
- Kokemäen yhteiskoulu
- Korkalovaaran peruskoulu
- Kotka Svenska Samskola
- Kottby Grundskola
- Kristinanseudun koulu
- Kristinestads högstadieskola
- Kukkasen peruskoulu
- Kuuhankaveden koulu
- Källhagens skola
- Lahden kristillinen koulu
- Lahden yhteiskoulu

- Langinkosken koulu
- Lapin yliopiston harjoittelukoulu
- Laurentius - koulu (kirjoitusasu)
- Lauritsalan koulu
- Lehtikuusen koulu
- Linnainmaan koulu
- Luvian yhtenäiskoulu
- Lähteen koulu
- Länsi-Porin koulu
- Martinlaakson koulu
- Matti Lohen koulu
- Matliden skola
- Meri-Porin yhtenäiskoulu
- Mertalan koulu
- Mikkolan koulu
- Mustasaaren Keskuskoulu
- Nisulanmäen koulu
- Nummen yhtenäiskoulu
- Olarin koulu
- Otanmäen koulu
- Oulaisten yläkoulu
- Oulun normaalikoulu 7-9lk
- Pakilan peruskoulu
- Pappilansalmen koulu
- Paraistenseudun koulu
- Pellonpuiston koulu
- Perniön yhtenäiskoulu
- Pitkäljärven koulu

- Pohjanlinnan koulu
- Pohjolan koulu / Nuorten Ystävät ry.
- Pohjolanrinteen koulu
- Poikolan koulu
- Porin Lyseon koulu
- Puijonsarven koulu
- Puistolan peruskoulu
- Puolalan koulu
- Pääskytien koulu
- Rauman normaalikoulu
- Raumankarin koulu
- Riihikallion koulu
- Riistaveden yhtenäiskoulu
- Salpausselän koulu
- Sarlinska skolan
- Seinäjoen lyseo
- Seinäjoen yhteiskoulu
- Simonkylän koulu
- Sinervän koulu
- Sotungin koulu
- Suininlahden koulu
- Sulkavan yhteiskoulu
- Suomalais-venäläinen koulu
- Talvisalon koulu
- Tampereen yliopiston normaalikoulu
- Tapainlinnan koulu
- Tapiolan koulu
- Tuiran koulu
- Turun Steiner-koulu
- Ulkosaariston koulu
- Urheilupuiston koulu
- Urheilupuiston koulu
- Vaalan yhtenäiskoulu
- Vehkalahden koulu
- Vehmaan koulu
- Vesilahden yhtenäiskoulu
- Vihannin yhtenäiskoulu
- Vihdin yhteiskoulu
- Viherlaakson koulu
- Vihtavuoren koulu
- Virolahden yläkoulu
- Vistan koulu
- Vuoreksen koulu
- Wintterin koulu
- Yli-Maarian koulu
- Ylästön koulu

Nuorten parlamentti perjantaina 20. maaliskuuta 2026 kello 12–13

Suullinen kyselytunti

- Valtiovarainministeri Riikka Purra
- Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen
- Puolustusministeri Antti Häkkänen
- Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah
- Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio
- Opetusministeri Anders Adlercreutz
- Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala
- Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne
- Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman
- Tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie
- Työministeri Matias Marttinen
- Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Mika Poutala

Puhemies Jussi Halla-aho:

Nuorten parlamentin täysistunto alkaa.

Hyvät koulujen edustajat, toivotan teidät tervetulleiksi tähän Nuorten parlamentin 14. istuntoon.

Bästa representanter för skolorna, jag önskar er välkomna till Ungdomsparlamentets fjortonde plenum.

Nuorten parlamentin täysistunto järjestettiin ensimmäisen kerran kaksikymmentäkahdeksan vuotta sitten vuonna 1998. Kaikkiaan 199 koulujen edustajaa osallistuu Nuorten parlamentin istuntoon. Runsas osallistuminen osoittaa jälleen, että nuoret ovat kiinnostuneita yhteiskunnallisista asioista. Tämä kertoo samalla luottamuksesta edustuksellista demokratiaa kohtaan.

Salin lehtereillä istuntoa seuraavat kutsuvieraat ja koulujen toimittajaoppilaat sekä opettajat. Myös kodeissa ja kouluissa seurataan istuntoa televisiosta tai verkosta. Toivotan teidät kaikki tervetulleiksi.

I hem och skolor följer man också med plenum på tv och på nätet. Jag önskar er alla välkomna.

Olette toimittaneet meille ministereiden vastattaviksi yhteensä 132 kysymystä. Kaikkia kysymyksiä emme ikävä kyllä istuntoon varatun tunnin kuluessa ehdi käydä lävitse. Te nuoret olette äänestäneet kiinnostavimmista kysymysaiheista, ja äänestyksen tulos on ollut yhtenä määräävänä tekijänä päiväjärjestykseen valituissa kysymyksissä. Valinnassa on painotettu monia muitakin tekijöitä, ja myös sitä, että useamman kerran esiintyneestä aiheesta voidaan esittää kysymys.

Noudatamme tässä istunnossa niitä ennalta määriteltyjä menettelytapoja, joita on tapana noudattaa eduskunnan suullisella kyselytunnilla. Poikkeuksena näistä menettelytavoista tänään myös äänestetään.

Ehdotus hyväksyttiin.
 Toimitettiin nimenhuuto.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Tämän kyselytunnin kuluessa äänestämme kolmesta kysymyksestä. Teen kyseisen kysymyksen kohdalla äänestys ehdotuksen.

Suullisella kyselytunnilla on sääntönä, että niin kysymykset kuin vastauksetkin saavat kestää enintään yhden minuutin. Jotta ehtisimme käsitellä mahdollisimman monta kysymystä, osoitan kunkin kysymyksen pääsääntöisesti vain yhden ministerin vastattavaksi. Paikalla on kaikkiaan 12 hallituksemme 19 ministeristä.

Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen jollekulle paikalla olevista ministereistä, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan – P niin kuin puheenvuoro.

Annan ensimmäisen puheenvuoron oppilasedustaja Emiina Nissiselle Nisulanmäen koulusta. Olkaa hyvä.

1) Suomen velkaantuminen

Emiina Nissinen, Nisulanmäen koulu, Muurame, Keski-Suomen vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Kysymys on osoitettu valtiovarainministeri Riikka Purralle: Suomen valtionvelan lisääntyessä olette leikanneet tukia ja palveluita lapsiperheiltä ja vähävaraisilta. Miten aiotte taata, että valtion velkaantuminen saadaan hidastumaan ja lopulta pysähtymään leikkaamatta elintärkeitä tukia jo valmiiksi vähävaraisilta?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Valtiovarainministeri Riikka Purra:

Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia kysymyksestä. – Todella tällä hallituskaudella erityisesti julkisen velan määrä on puhuttanut paljon ja saanut tämän hallituksen tekemään sen eteen ja korjaamiseksi toimia. Valitettavasti ongelma on rakentunut vuosien varrella useiden hallituskausien aikana. Yksi oleellinen syy sille on se, että maassa on ollut hyvin heikkoa talouskasvua. Tämä sama tilanne tulee jatkumaan myös tulevinä vuosina, ja jo nyt voimme nähdä, että seuraavalle hallituskaudelle kohdistuu noin kymmenen miljardin sopeutustarve.

Nämä luvut ovat niin suuria, että valitettavasti sopeuttaminen ei onnistu pelkästään niin, että se ei kohdistuisi myös ihmisiin, tiettyihin sosiaaliturvaetuuksiin ja itse asiassa melkein kaikille yhteiskunnan sektoreille. Hallitus on pyrkinyt kuitenkin huolehtimaan, että nämä vaikutukset ovat mahdollisimman siedettäviä ja sellaisia, että ne eivät vaaranna peruspalveluiden saatavuutta ja sitä, että Suomi on ja säilyy hyvinvointiyhteiskuntana.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Enna Kitinoja, Lauritsalan koulu, Lappeenranta, olkaa hyvä.

→ 2) A2-kielen tarjonta

Enna Kitinoja, Lauritsalan koulu, Lappeenranta, Kaakkois-Suomen vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! A2-kielten tarjonta kouluissa on viime vuosina vähentynyt merkittävästi, mikä kaventaa oppilaiden kielitaitoa ja tulevaisuuden mahdollisuuksia.

Miten jatkossa varmistetaan, että A2-kielten opiskelu ja kielivalikoima säilyvät laajasti saatavilla ja että kunnilla on riittävät resurssit niiden järjestämiseen?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Opetusministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

Opetusministeri Anders Adlercreutz:

Arvoisa puhemies! Kiitos erinomaisesta kysymyksestä. – Sama asia kyllä huolestuttaa minuaakin. Yksi kysymys on tietenkin resursointi, opettajien saatavuus. Meillä on pula tiettyjen kielten opettajista. Mutta toinen on sitten ne kannustimet. Kun yhdestä reaalikokeesta tehtiin monta erilaista koetta, niin se käytännössä täytti ison osan ylioppilaskirjoituksista. Pisteytys puolestaan, millä sitten päästään korkeakouluun, myöskin vaikuttaa siihen, mitä katsotaan tarpeelliseksi.

Itse olen esittänyt sitä ajatusta, että reaalikoe jaettaisiin koreihin, niin että todella monen kokeen sijaan kirjoitettaisiin vaikka luonnontieteellinen reaalikoe ja humanistinen reaali-koe, jolloin jäisi ikään kuin tilaa muiden kielten opiskelulle ja kirjoittamiselle. Ajattelen, että tämä on ehkä yksi keino lisätä kielten vetovoimaa. Yleisesti toivon tietenkin, että kiinnostuskin niitä kohtaan kasvaisi ja ymmärtäisimme, että pelkällä englannilla, pelkällä suomen tai ruotsin kielellä ei pärjää.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Veera Varjo, Tapiolan koulu, Espoo, olkaa hyvä.

→ 3) Nuorten kesätyömahdollisuuksien ja työkokemuksen parantaminen

Veera Varjo, Tapiolan koulu, Espoo, Uudenmaan vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Yhä useammalla nuorella on vaikeuksia saada ensimmäinen kesätyö, koska työpaikkoja on vähän ja työnantajat kokevat alle 18-vuotiaan palkkauksen haastavaksi. Työllistymisen tukimuotoja, kuten kesäseteleitä, on liian vähän, ja usein ne loppuvat tai ne arvotaan. Kun ensimmäistä kesätyöpaikkaa on vaikea saada, on vaikea yleensäkin työllistyä, koska täysi-ikäisinä nuorilta aikuisilta vaaditaan yhä useammin aiempaa työkokemusta jopa matalan osaamistason työpaikkaan. Miten hallitus aikoo parantaa nuorten mahdollisuuksia saada ensimmäinen työkokemus ja kehittää järjestelmiä niin, että kesätöiden saaminen on aidosti mahdollista ja yhdenvertaista kaikille nuorille?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

Työministeri Matias Marttinen:

Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Ja kiitoksia erittäin hyvästä kysymyksestä. Nuorten tilanne on tällä hetkellä vaikean talous- ja työllisyystilanteen vuoksi erityisen hankala, ja saan tästä myös paljon viestejä nuorilta eri puolilta Suomea.

Samaan aikaan täytyy myös muistaa se, että me teemme jatkuvasti toimia, jotta voidaan avata nuorille enemmän mahdollisuuksia työelämään. Yhtenä osoituksena tästä olemme ottaneet käyttöön nuorille työllistymisasetelin, joka on nyt jaettu kuntiin ja kaupunkeihin, ja sen kautta pyrimme saamaan nuorille pääsyn siihen ensimmäiseen oman alan työpaikkaan.

Toisena asiana, herra puhemies: Olen myös toiminut kahdessa itse asiassa valtakunnallisessa kampanjassa niiden suojelijana, ja olemme kannustaneet työnantajayrityksiä joka puolella Suomea tarjoamaan nuorille kesätyömahdollisuuksia. Muun muassa kesatyö.fi-sivustoon on koottu jo aiemmin yli 10 000 kesätyöpaikkaa, ja se määrä on kasvanut koko ajan. Uskon, että tulevana kesänä kesätyöpaikkoja on kuitenkin jo enemmän nuorten saatavilla.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Oona Kesti, Hepolan koulu, Kemi, olkaa hyvä.

→ **4) Lapin junayhteydet**

Oona Kesti, Hepolan koulu, Kemi, Lapin vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Valtio on käyttämässä suuren summan varoja ratayhteyteen Turusta Helsinkiin, kun sen voisi käyttää esimerkiksi etelästä Lappiin kulkeviin junayhteyksiin, joissa varat olisivat järkevämmässä sekä tehokkaammassa käytössä. Pohjois-Suomessa on pidemmät etäisyydet lentoyhteyksiin mutta junayhteydet ovat saavutettavissa.

Junalla matkustaminen on ympäristöystävällisempää kuin lentokoneella matkustaminen, joten eikö kestävän kehityksen kannalta olisi parempi suunnata kasvava Lapin matkailuliikenne raiteille?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Liikenne- ja viestintäministeri Ranne, olkaa hyvä.

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne:

Kiitoksia tosi hyvästä kysymyksestä. – Oikeastaan kaikki Suomen liikenneyhteydet, oli sitten kyse raideyhteyksistä tai tieyhteyksistä, ovat tosi tärkeitä. Meillä on juuri valmistunut koko Suomen liikennesuunnitelma, jossa on myöskin sitä Lappia ja pohjoista tarkasteltu hyvinkin laajasti. Lapin raiteitten osalta voi sanoa sen, että tällä hetkellä valtio tukee kaikkea sellaista raideliikennettä, joka ei pärjää omillaan – eli ne ovat kaikki yöjunat ja yhteydet oikeastaan Oulusta pohjoiseen sinne Rovaniemelle saakka – ja niiden osalta varmistetaan, että kyllä se juna kulkee. Tällä hetkellä tarkastellaan myöskin meidän kalustoa, niin että ei tulisi mitään heikkenemistä sinne, ainakaan huonompaa kuin Ruotsin puolella on.

Raideyhteyksistä muutenkin voi sanoa, että meillä nyt käynnistyi sinne Ruotsin puolelle Haaparantaan ihan uusi henkilöjunaliikenne. Se on aika mahtava asia myöskin meidän matkailun osalta ja meidän elinkeinoelämän osalta, ja tietenkin kaikille nuorille opiskelut ja työpaikatkin ovat helpommin saatavilla, kun raideliikenne toimii sinne suuntaan.

Paljon tehdään, ja me ei tehdä semmoista siltarumpupolitiikkaa liikenteessä, [Puhemies koputtaa] vaan nimenomaan katsotaan koko Suomi. – Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Oona Selivaara, Porin Lyseon koulu, Pori, olkaa hyvä.

→ 5) Lasten aktiivisuus ja liikkuvuus

Oona Selivaara, Porin Lyseon koulu, Pori, Satakunnan vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! On huolestuttavaa, miten lasten aktiivisuustaso on laskenut huomattavasti. Eron huomaa etenkin liikuntataidoissa muun muassa Move-testien tuloksissa. Nykyään lapset eivät pysty samoihin liikuntatavoitteisiin ja -suorituksiin kuin esimerkiksi kymmenen vuotta sitten. Mitä hallitus aikoo tehdä, että lapset saadaan jo varhaisessa iässä mukaan aktiiviseen toimintaan ja liikkumaan?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Poutala, olkaa hyvä.

Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Mika Poutala:

Arvoisa puhemies! Kiitos erittäin tärkeästä kysymyksestä. Täytyy sanoa, että on ilo katsella teitä nuoria täällä, ja toivon, että myös jokainen kansanedustaja katsoo tätä tilaisuutta, koska uskon, että kansanedustajat voisivat katsoa hieman esimerkkiä siitä, miten kyselytunneilla kuuluu käyttäytyä.

Mutta kun mennään itse tähän asiaan, niin oikeastaan halusin nostaa nimenomaan tämän esille, että heti neuvolasta asti, kun vanhemmat saavat lapsen, olisi hirveän tärkeätä lähteä miettimään sitä, miten se liikunnallinen elämäntapa näkyy siellä perheessä. Jos vanhemmilla ei ole liikunnallista elämäntapaa, on aika epätodennäköistä, että se lapsi myöskään löytää sen itsestään. Toki meillä on erittäin hyvät nämä: Meillä on Liikkuva varhaiskasvatus, millä tuodaan nimenomaan sinne varhaiskasvatukseen liikuntaa. Meillä on Liikkuva koulu. Pyritään tekemään mahdollisimman paljon näitä asioita. Mutta kaikki lähtee minun mielestäni sieltä ihan alkuvaiheesta liikkeelle, eli meidän pitäisi ehkä tukea myös heti neuvolatilanteessa enemmän vanhempia löytämään se liikunnallinen elämäntapa, jos sitä ei ole, joten tätä kautta se on myös helpompi sitten auttaa ja opettaa lapsille ja nuorille.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Ellen Sivula, Hevospitäjän yhtenäiskoulu, Ypäjä, olkaa hyvä.

→ 6) Terveyspalveluiden säilyttäminen pienissä kunnissa

Ellen Sivula, Hevospitäjän yhtenäiskoulu, Ypäjä, Hämeen vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Pienten kuntien väkilukujen vähentyessä huoli terveyspalveluiden yhdenvertaisesta saatavuudesta kasvaa. Monissa pienissä kunnissa lääkärin vastaanottoa ja laboratoriapalveluja on tarjolla vain muutamana päivänä viikossa, ja muulloin palveluiden perässä on matkustettava kymmenien kilometrien päähän. Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että palveluiden saatavuus tulee heikkenemään entisestään, mikä voi vaikuttaa merkittävästi ihmisten valintoihin asuinpaikan suhteen ja kiihdyttää maaseudun tyhjenemistä. Millä konkreettisilla toimilla hallitus aikoo turvata lähiterveyspalvelujen saatavuuden harvaan asutuilla alueilla?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Sosiaali- ja terveysministeri Rydman, olkaa hyvä.

Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman:

Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin Suomihan on varsin harvaan asuttu maa. Toki meillä on asutuskeskuksia, niin kuin on Helsinki, ja sitten meillä on sellaisia seutuja, joilla väki asuu harvemmin. Luonnollisestikin on niin, että siellä, missä väestöpohja on isompi, palvelut tyypillisesti ovat vähän lähempänä.

Tällä hallituksella on kuitenkin ollut se periaate, että emme ole lakkauttaneet yhtäkään sairaalaa, koska lähtökohtamme on ollut se, että asuu missä päin Suomea tahansa, niin palveluiden täytyy olla kohtuullisen välimatkan päässä ja saatavilla, ja etenkin mitä tulee terveyspalveluihin, niin nehan ovat mitä tärkeimpiä.

Samalla sitten täytyy tarkastella sitä, miten resurssimme on jaettu mahdollisimman tehokkaalla ja fiksulla tavalla, niin että se perusterveydenhuollon palvelu, jota ihminen useimmin tarvitsee, on saatavilla kohtuullisen lyhyen välimatkan päästä. Sitten mitä tulee erikoissairaanhoidon ja sellaisiin operaatioihin, joita tehdään harvemmin elämässä, niin niiden osalta sairaaloiden välillä voisi olla nykyistä enemmänkin erikoistumista, jolloin resursseja voitaisiin jakaa sairaaloiden välillä vähän tarkoituksenmukaisemmin.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Taru Keski-Korpi, Frosteruksen koulu, Kärsämäki, olkaa hyvä.

→ 7) Tulevaisuuden asevelvollisuus

Taru Keski-Korpi, Frosteruksen koulu, Kärsämäki, Oulun vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuustilanne on ollut jo pitkään huolenaihe. Kysyisin puolustusministeri Häkkäselä: Onko Suomessa millään aikataululla tarvetta laajentaa yleinen asevelvollisuus koskemaan kaikkia sukupuolia? Riittääkö Suomelle miesten asevelvollisuus?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Puolustusministeri Häkkänen, olkaa hyvä.

Puolustusministeri Antti Häkkänen:

Arvoisa puhemies ja hyvät Nuorten parlamentin osallistujat! Suomen turvallisuustilanne on tällä hetkellä ihan hyvä. Venäjä on tietysti meille aina ollut historian aikana vähän arvaamaton naapuri, mutta me olemme panostaneet Suomen turvallisuuteen paljon vuosikymmenten ajan. Kuulumme Euroopan unioniin ja Natoon, ja meillä on paljon ystäviä maailmalta, joten meillä on ihan hyvä, turvallinen asema tähdätä tulevaisuutta kohti.

Tulevaisuudessa meidän pitää tietysti pohtia, miten tämä asevelvollisuus tullaan järjestämään. Tällä hetkellä riittää vielä se, että se on miehille pakollinen ja naisille vapaaehtoinen, mutta tulevaisuudessa pitää arvioida, ehkä 10–15 vuoden päästä, tuleeko muutoksia tähän.

Kannustan kaikkia, niin miehiä kuin naisia, hakeutumaan asepalvelukseen, koska sitä kautta voi suorittaa oman tehtävänsä Suomen turvallisuuden eteen.

○ Äänestys 1

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Esitän, että Nuorten parlamentti äänestää siitä, tulisiko asevelvollisuus laajentaa koskemaan kaikkia sukupuolia.

Tulkkaus:

Jag föreslår att Ungdomsparlamentet röstar om huruvida värnplikten bör utvidgas till att gälla alla kön.

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Asiasta on äänestettävä. Joka kannattaa asevelvollisuuden laajentamista koskemaan kaikkia sukupuolia, äänestää ”jaa”. Joka kannattaa vain miehiä koskevaa asevelvollisuutta, äänestää ”ei”. – Pyydän äänestämään ”jaa” tai ”ei”.

Äänestyksen tulos: ”jaa” 70, ”ei” 123, tyhjiä 6, poissa 0.

Nuorten parlamentti päätti, että asevelvollisuus koskee vain miehiä.

Asian käsittely päättyi.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Seuraava kysymys. Edustaja Luukas Wendbland, Ylästön koulu, Vantaa, olkaa hyvä.

→ 8) Ilmastonmuutos

Luukas Wendbland, Ylästön koulu, Vantaa, Uudenmaan vaalipiiri:

Arvoisa herra puhemies! Mitä Suomi tekee ilmastonmuutoksen torjumiseksi globaalisti?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Ympäristö- ja ilmastoministeri Multala, olkaa hyvä.

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala:

Arvoisa puhemies! Kiitos erittäin tärkeästä kysymyksestä, koska juuri tällaisia ongelmia kuten ilmastonmuutos, jotka ovat globaaleja eli kaikkia maita koskevia haasteita, pitää pyrkiä myös ratkaisemaan siellä.

Me olemme osallistuneet Suomea todella aktiivisesti ensinnäkin EU:n tasolla. Itse olen ollut siellä monta kertaa neuvottelemassa, jotta me saisimme hyvän aseman käydä sitten niitä globaaleja neuvotteluita. Euroopan unionihan on tässä asiassa hyvinkin edelläkävijä, samoin kuin Suomi, ja me haluamme sitä edelläkävijyyttä edistää maailmalla ja tuoda myös sitä näkökulmaa, että on mahdollista samaan aikaan vähentää päästöjä ja edistää talouskasvua.

Viimeksi esimerkiksi nyt sitten marraskuussa oli tällainen kansainvälinen ilmastokokous, jossa näitä asioita käsiteltiin. Hyvä asia on se, että monet maat maailmassa haluavat toimia. Valitettavaa on kuitenkin se, että ne maailman suurimmat saastuttajat, kuten vaikkapa Kiina ja Yhdysvallat, eivät ole ihan samalla tavalla vielä kyenneet vähentämään päästöjä,

vaan päinvastoin esimerkiksi Kiinassa päästöt edelleen nousevat, mutta siellä toisaalta myös tehdään paljon sen eteen, että esimerkiksi päästöttömiä energiantuotannon vaihtoehtoja tulisi lisää.

Me teemme siis yhdessä muiden EU-maiden kanssa vahvasti työtä sen eteen, että kaikki noudattaisivat sitä yhdessä sovittua linjaa eli Pariisin ilmastopöytäkirjasta, jossa on sovittu siitä, että päästöjä vähennetään, jotta ilmaston lämpeneminen voisi rajoittua mahdollisimman lähelle 1,5:tä astetta. Mitä enemmän sen yli menee, sitä enemmän riskit lisääntyvät siitä, että tulee esimerkiksi erilaisia sään ääri-ilmiöitä, ja ne tulevat koskettamaan kaikkia, erityisesti niitä pieniä saarivaltioita, joiden jopa olemassaoloa nämä sään ääri-ilmiöt voivat uhata.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Ella Koskinen, Kesämäen koulu, Lappeenranta, olkaa hyvä.

→ 9) Sosiaaliturvan leikkaukset

Ella Koskinen, Kesämäen koulu, Lappeenranta, Kaakkois-Suomen vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Kysymys valtiovarainministeri Purralle: miten te hallituksessa perustellette sen, että lupaatte kohdistaa leikkauksia oikeudenmukaisemmin mutta leikkaukset silti jatkuvat ja osuvat toistuvasti samoihin, jo valmiiksi heikoimmissa asemissa oleviin ihmisiin?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Valtiovarainministeri Riikka Purra:

Arvoisa herra puhemies! Ensimmäisessä vastauksessani jo kerroin siitä, että hallituksen sopeuttamistoimet ovat itse asiassa kohdistuneet varsin laajasti käytännössä kaikille sektoreille. Oikeastaan se, mitä me olemme erityisesti pyrkineet suojaamaan, liittyy kuitenkin puolustukseen ja sisäiseen turvallisuuteen, mikä tässä maailmanajassa taitaa olla erittäin hyvin perusteltua.

Samaan aikaan me olemme joutuneet tekemään säästöjä myös sosiaaliturvaan ja ylipäätensä hyvinvointijärjestelmän kokonaisuuteen. Miksi on näin? Tämän kokonaisuuden – tulonsiirrot, sosiaaliturva, hyvinvointialueet, sote – osuus koko budjetista on valtaosa. Käytännössä suurin osa veronmaksajien rahoista ja tällä hetkellä siitä velkarahasta, jota me joudumme jatkuvasti käyttämään, kohdistuu juuri näihin toimiin. Me olemme pyrkineet välttämään kaikkein ikävimpiä toimia, mutta kyllä, olemme joutuneet kohdistamaan myös sinne säästöjä. Toisaalta olemme sitä mieltä, [Puhemies koputtaa] että yksityiskohtainen valtion menojen käsittely myös näillä sektoreilla on tarpeen, koska ikääntyvässä yhteiskunnassa me joudumme joka tapauksessa käymään hyvin tarkasti läpi, [Puhemies koputtaa] mihin tulevaisuudessa rahamme käytämme.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Silja Lähdetie, Puolalan koulu, Turku, olkaa hyvä.

→ 10) Leikkausten vaikutus nuoriin

Silja Lähdetie, Puolalan koulu, Turku, Varsinais-Suomen vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Hallitus on leikannut esimerkiksi asumistuesta, sosiaaliturvasta sekä perhe-eduista. Monessa perheessä joudutaankin miettimään rahankäyttöä tarkemmin, ja se näkyy lasten ja nuorten arjessa. Nuoria voi varmasti ahdistaa, kun heidän pitää pohtia, voiko liikunta- tai taideharrastusta enää harrastaa tai onko mahdollista osallistua kavereiden yhteiselle reissulle perheen rahanpuutteen takia.

Kysyisinkin: miten näissä leikkauksissa huomioidaan lasten ja nuorten hyvinvointi?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen:

Arvoisa puhemies! Kiitän kysymyksestä. – Hallitukselle on erittäin tärkeää se, että kun joudumme velkaantuneen valtion taloutta sopeuttamaan, niin nämä vaikutukset arvioidaan huolellisesti. Hallitus on kaikessa valmistelussaan pyrkinyt huomioimaan vaikutukset erityisesti lapsiin ja nuoriin ja tehnyt näihin suunnitelmiin talouden sopeuttamisesta myös sellaisia ratkaisuja ja myös korjauksia, joilla on pystytty korjaamaan vaikutusta nimenomaan lapsiin ja lapsiperheisiin.

Hallitus lähtee toisaalta myöskin siitä, että paras lapsiperheen köyhyyden torjumisen tapa on edistää vanhempien työllistymistä ja sitä, että yhä useampi voisi työllistyä, saada työpaikan ja sitä kautta tulla toimeen ja elättää perhettä myöskin mahdollisimman hyvin ilman, että on välttämätöntä turvautua sosiaaliturvaan.

Mutta Suomi on vahvojen turvaverkkojen maa, ja me haluamme pitää Suomen vahvana hyvinvointivaltiona myöskin tulevaisuudessa. Vaikka taloutta joudutaan sopeuttamaan, niin on äärimmäisen tärkeää kuitenkin huolehtia siitä, että jokaisella on oikeus siihen perustuslainkin takaamaan toimeentulon turvaan ja että nuorilla on tulevaisuudennäkymiä.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Luca Luotonen, Luvian yhtenäiskoulu, Luvia, olkaa hyvä.

→ 11) Suomen omavaraisuus kriisitilanteessa

Luca Luotonen, Luvian yhtenäiskoulu, Luvia, Satakunnan vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Maailmantilanne on muuttunut. Sotien ja kriisien uhka on nyt suurempi kuin koskaan, ja sen vuoksi Suomen omavaraisuus ruuantuotannon suhteen on tärkeää.

Huolestuttavaa on, että Suomessa lopettaa vuosittain noin 1 400 maatilaa sen vuoksi, ettei viljelystyö kannata pienien tukien vuoksi. Kysynkin teiltä, arvoisa maa- ja metsätalousministeri: onko Suomessa otettu huomioon, että kriisitilanteissa olisimme omavaraisia ruuantuotannon suhteen?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Maa- ja metsätalousministeri Essayah, olkaa hyvä.

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah:

Kiitoksia! Tämä huoltovarmuus- ja omavaraisuuskysymys on erittäin tärkeä koko Suomen turvallisuuden kannalta. Meillähän elintarviketuotannossa Suomessa on varsin korkea omavaraisuus, eliikkä keskimäärin noin 80 prosentin omavaraisuus, joka on eurooppalaisittain ihan voi sanoa parasta luokkaa. Aika monissa maissa nimenomaan tämä Suomen omavaraisuustaso on asetettu tavoitteeksi. Toki meilläkin on sellaisia asioita, joista pitää pitää vielä parempi huoli kuin tällä hetkellä, eliikkä esimerkiksi vaikkapa fossiilisten polttoaineitten varassa toimii aika paljon meidän maatalouden koneistoa, ja sitten toisaalta olemme edelleenkin lannoitteissa vielä riippuvaisia siitä, että niitä tuodaan Suomeen. Siksi olisikin tärkeää, että me pystyisimme Suomessa esimerkiksi vaikka biokaasutuotannon kautta lisäämään meidän maatilojen omavaraisuutta niin siellä lannoitepuolella, kun otetaan ravinteet talteen, kuin myöskin sitten energian käytössä.

Tosiaan tänä vuonna ilahduttavasti 356 nuorta on aloittanut maanviljelyksen, eliikkä meillä on nyt tällä hetkellä aika hyvä vauhti näissä sukupolvenvaihdoksissa, [*Puhemies koputtaa*] ja tämä on tärkeää koko suomalaisen maatalouden ja huoltovarmuuden tulevaisuudelle.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Sedan ger jag ordet till Alexander Sirviö från Borgaregatans skola. Varsågod.

→ 12) Sociala medier och psykisk hälsa

Alexander Sirviö, Borgaregatans skola, Vasa, Vasa valkrets:

Ärade talman! Fråga till minister Adlercreutz: Vilken inverkan tänker ni att åldersgräns på sociala medier skulle ha på ungas psykiska hälsa?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Och samma på det andra inhemska språket. – Varsågod.

Tulkkaus:

Arvoisa puhemies! Kysymys ministeri Adlercreutzille: miten näette, että ikärajan käyttöön-otto sosiaalisessa mediassa voisi vaikuttaa nuorten mielenterveyteen?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitos. – Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

Opetusministeri Anders Adlercreutz:

Ärade talman! Det här är en mycket relevant fråga. Som ni vet har vi begränsat användningen av mobiltelefoner i skolan sedan augusti förra året, och även om vi inte har klara vetenskapliga rön på utfallet talar mycket för att det här på många sätt har varit en bra sak. Man har rapporterat om att mobbning på sociala medier har minskat, man har rapporterat om att barn i mindre grad behöver vara rädda för att de ska fotograferas under lektionerna eller rasterna, och så vidare. Och vi vet ju att sociala medier har en starkt beroendeframkallande funktion.

Regeringen har nu kommit överens om att vi utreder en begränsning. Man har talat om olika åldersgränser på europeiskt plan, Australien har infört en sådan, Norge funderar på samma sak. På europeiskt plan funderar man på det, men vi har också en egen nationell

bedömning. Jag upplever ju nog att det här är ett område som man måste se över, man måste se över algoritmerna, och på basen av utredningen fattar vi sedan beslut om det finns behov av nationella begränsningar, men jag är övertygad om att det har en betydelse i negativ bemärkelse. Ingen mår bra av plattformar som är så starkt beroendeframkallande som sociala medier tyvärr är.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Tack. – Översättning.

Tulkkaus:

Arvoisa puhemies! Tämä onkin tosiaan hyvin relevantti kysymys. Olemme rajoittaneet älylaitteiden käyttöä kouluissa elokuusta 2025 alkaen. Nyt emme ole vielä saaneet ihan selkeitä tutkimusvastauksia tähän, mitkä nämä tulokset ovat, mutta tähän mennessä näyttää kuitenkin siltä, että tällä on ollut erittäin hyviä vaikutuksia. On raportoitu, että somen käyttö on vähentynyt, ja lisäksi lasten ei tarvitse enää olla huolissaan siitä, että heitä kuvataan välitunnilla.

Lisäksi tiedämme, että some on hyvin sellaista, joka johtaa ikään kuin riippuvuuteen somesta. Eli nyt täytyy tietysti tätä säännellä eteenpäin, ja tästä tehdään selvityksiä. Olemme huomanneet, että esimerkiksi Australiassa ja Norjassa on jo tehty rajoituksia somen käytön suhteen, ja EU:ssa tätä edelleen selvitellään. Kuitenkin mielestäni täytyisi nyt tutkia lähemmin näitä algoritmeja ja pitäisi miettiä, tarvitaanko vielä lisäsäätelyä, koska tosiaan on jo huomattu, että somen käyttö ei ole mitenkään hyvä, koska se on ikävä kyllä sellainen asia, joka johtaa ikään kuin somesta riippuvuuteen.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Aatu Asuinmaa, Evijärven keskikoulu, Evijärvi, olkaa hyvä.

→ 13) Työllisyys tulevaisuudessa

Aatu Asuinmaa, Evijärven keskikoulu, Evijärvi, Vaasan vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Suomen työllisyystilanne ei ole paras mahdollinen tällä hetkellä, ja on puhuttu esimerkiksi tekoälyn vaikutuksista työpaikkoihin. Kuinka hallitus aikoo turvata työllisyyden ja työpaikat tulevaisuudessa?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

Työministeri Matias Marttinen:

Kiitoksia paljon, arvoisa herra puhemies! Jälleen kerran kiitoksia erinomaisesta kysymyksestä. Voi olla, että aivan minuutissa tämän koko aiheen käsittely ei liene mahdollista. – On selvää, että tulevaisuudessa myös Suomen työmarkkinoita tulee tekoäly muuttamaan, ja siihen kohdistuu myös aika isoja vaikutuksia tekoälyn käytön laajentumisen myötä. Minun viestini suomalaisille nuorille on kuitenkin se, että vaikka aiheen ympärillä käydään paljon myös aika huolestuttavaakin keskustelua, niin joka tapauksessa koulutus, kouluttautuminen, on paras tae sille, että myös tulevaisuudessa vastaavasti töitä on saatavilla.

Meidän tehtävänämme on pitää huolta siitä, että kun meillä on eri puolilla Suomea työttömiä työnhakijoita ja toisaalta taas on avoimia työpaikkoja, niin nämä koulutustarpeet ja muut panostukset kohtaavat sitten sen kanssa, että näihin avoimiin työpaikkoihin löytyy taas vastaavasti työntekijät. Selvää on se, että tulevaisuudessa meidän täytyy tehdä vielä entistä enemmän, kun vastaavasti myös nämä muutostarpeet ovat työelämässä yhä suurempia.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Sergei Erpichev, Kauklahden koulu, Espoo.

→ 14) Kouluruokailu

Sergei Erpichev, Kauklahden koulu, Espoo, Uudenmaan vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Nuorille suunnatuissa laajoissa kyselyissä, esimerkiksi valtakunnallisessa kouluterveyskyselyssä, on tullut ilmi, että erityisesti yläkoululaiset nuoret eivät arvosta kouluruokailua ja jättävät usein ilmaisen kouluaterian syömättä. Sen sijaan he korvaavat sen epäterveellisillä välipaloilla, jos niilläkään. Tämä ei ole kansanterveyden kannalta hyvä asia tulevaisuutta ajatellen. Mitä hallitus aikoo tehdä tämän epäkohdan korjaamiseksi? Voisiko kouluruokailun järjestämiseen suunnata lisää rahaa?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Opetusministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

Opetusministeri Anders Adlercreutz:

Arvoisa puhemies! Kiitos hyvästä kysymyksestä. – Ilmainen kouluruoka on suomalaisen koulujärjestelmän hienouksia. Se on maailmanlaajuisesti aika uniikkia. Lainsäädännöstä päätettiin itse asiassa sodan aikana, se otettiin käyttöön vuonna 47, ja saan usein ylpeästi kertoa suomalaisesta kouluruokajärjestelmästä, kun vierailen ulkomailla.

Olen huolissani, jos sitä ei käytetä hyväksi, jos kouluruokaa ei nautita, ja tietenkin osittain voi ajatella, että se on rahoituskysymys. Siinä tietenkin kunnat pitkälti päättävät rahoituksesta. Haluaisin ehkä muistuttaa, että olemme lisänneet huomattavasti peruskoulun valtionosuuksia tällä kaudella eli vahvistaneet sen rahoitus pohjaa. Mutta sitten ajattelen, että kyse on ehkä myöskin perheiden asennekasvatuksesta, miten ruuasta puhutaan kotona, miten puhutaan kouluruuasta, miten laajasti kokeillaan eri asioita, ja jos maku on vieras, niin kokeillaanko sitä kuitenkin ja sen kautta tutustutaan erilaisiin ruokiin. Eli on tietenkin oleellista, että rahoitus varmistetaan, mutta on myöskin tärkeää, *[Puhemies koputtaa]* että kodeissa osataan puhua arvostavasti kouluruuasta.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Seela Rikkilä, Linnainmaan koulu, Tampere, olkaa hyvä.

→ 15) Naisten ja tyttöjen turvallisuus

Seela Rikkilä, Linnainmaan koulu, Tampere, Pirkanmaan vaalipiiri:

Arvoisa sisäministeri! Naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta ja seksuaalinen hyväksikäyttö lisääntyvät Suomessa huomattavasti, eikä tapauksiin puututa tarpeeksi. Miten te pystyisitte parantamaan naisten ja tyttöjen turvallisuutta Suomessa, jotta jokaisella naispuolisella henkilöllä voisi olla turvallinen olo paikasta ja ajasta riippumatta?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Valitettavasti sisäministeri ei ole saapuvilla, joten ohjaan kysymyksen sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasoselle. Olkaa hyvä.

Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen:

Kiitos, arvoisa puhemies! Tasa-arvoministerinä tämä aihe on äärimmäisen paljon esillä siksi, että Suomessa naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta on aidosti erittäin iso ongelma, ja vaikka olemme saavuttaneet tasa-arvossa ja naisten ja tyttöjen asemassa paljon, niin tähän täytyy pystyä keskittymään ja saamaan tuloksia aikaan.

Tällä hallituskaudella on muun muassa lopetettu lähisuhdeväkivallan sovittelu, eli pyritään saattamaan tekijät vastuuseen. Lisäksi olemme kiristäneet lainsäädäntöä pakkoavio- liittoihin, kunniaväkivaltaan ja tyttöjen sukuelinten silpomiseen liittyen. Lisäksi meillä on valmistelussa muita toimia, laajasti toimia, tyttöihin ja naisiin kohdistuvan väkivallan pysäyttämiseksi. Se vaatii erittäin paljon yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Lisäksi olen todella huolissani siitä, että meillä esimerkiksi internetissä verkkoväkivalta lisääntyy ja seksuaalinen häirintä on erittäin kasvava ongelma. Näihin pitää pystyä puuttumaan myös uusin keinoin, eli koko yhteiskunta mukaan torjumaan tyttöihin ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Väinö Salmi, Oulun normaalikoulu, Oulu, olkaa hyvä.

→ 16) Kriisien seuraukset Suomessa

Väinö Salmi, Oulun normaalikoulu, Oulu, Oulun vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Suomi on osa maailmaa, jota kohtaavat monenlaiset kriisit ja uhat. Suurvallat käyttävät suoraa voimapolitiikkaa, ja kansainvälinen oikeus on astunut sivummalle. Velkaantuminen lisääntyy, ja talouskasvulla on haasteita esimerkiksi Euroopassa. Ylikulutus ja saastuminen uhkaavat tulevaisuuden ihmisten hyvän elämän edellytyksiä.

Globaalissa maailmassa näistä asioista myös meillä on moraalinen vastuu. Toisaalta yhtä aikaa hallituksen täytyy johtaa Suomea ja huolehtia sen asukkaiden hyvinvoinnista. Siispä kysyn teiltä, valtiovarainministeri Riikka Purra: miten hallitus aikoo vastata maailman kriiseihin ja taloudellisiin haasteisiin samalla, kun se turvaa lasten oikeudet, koulutuksen laadun ja hyvinvoinnin Suomessa?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Ministeri Purra, olkaa hyvä.

Valtiovarainministeri Riikka Purra:

Arvoisa herra puhemies! Kiitos erittäin hyvästä kysymyksestä, joka on myös hyvin haastava ja vaikea vastata yhdessä minuutissa, mutta hieman hahmottelen tätä. – Todellakin Suomi on pieni maa Euroopan pohjoisosassa. Monet sellaiset maailman tapahtumat, jotka vaikuttavat meihin joko Euroopan kautta, Euroopan unionin kautta tai kansainvälisesti kauempaa, eivät ole tietenkään meidän omissa käsissämme. Juuri tällä hetkellä nostan esille Iranissa käytävät taistelut ja ylipäättänsä Lähi-idän tilanteen, jolla on selviä vaikutuksia Suomeen ja koko Eurooppaan, taloudellisia mutta myös muita vaikutuksia.

Miten tällaisessa haastavassa maailmantilanteessa ja myrskyjen keskellä me huolehdimme siitä, että meillä omassa maassa asiat toimivat, kun vaikeat talousongelmat tulevat ulkoapäin, meillä on sisäisiä ongelmia ja meillä on turvallisuuteen liittyviä haasteita tuossa itärajan toisella puolella? Ensinnäkin haluan teille nuorille vakuuttaa, että Suomella ovat asiat kuitenkin hyvin. Niistä, jotka ovat meidän omissa käsissämme, me huolehdimme: turvallisuuteen liittyvät asiat, ja taloudessa mennään eteenpäin. [Puhemies koputtaa] Me haluamme nimenomaan huolehtia siitä, että teillä, hyvät nuoret, on tässä maassa edellytyksiä opiskella, perustaa perhettä ja elää turvallisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Joonas Liinkangas, Martinlaakson koulu, Vantaa, olkaa hyvä.

→ 17) Opintotuki

Joonas Liinkangas, Martinlaakson koulu, Vantaa, Uudenmaan vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Opintotukea on uudistettu niin, että opintorahan osuutta on pienennetty ja lainan osuutta suurennettu. Tämä asettaa opiskelevat nuoret eriarvoiseen asemaan, koska pienituloisten perheiden nuoret joutuvat todennäköisemmin ottamaan opintolainaa. Miten hallitus aikoo varmistaa, että vallitsevassa työllisyystilanteessa, työttömyyden ollessa suurta, vastavalmistunut nuori ei joudu taloudellisiin ongelmiin ja menetä luottotietojaan?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Poutala, olkaa hyvä.

Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Mika Poutala:

Arvoisa puhemies! Kiitos erittäin ajankohtaisesta ja hyvästä kysymyksestä. – Meillä on käynnissä opintotuen kokonaisuudistus, minkä oikeastaan yksi keskeisimmistä tavoitteista nimenomaan on mahdollistaa se, että silloin kun on oppivelvollinen elikkä alle 18-vuotias, ei tarvitsisi ottaa lainaa, ja joissain tilanteissa, varsinkin silloin jos nuori asuu vielä kotona, sitä ei mahdollistettaisikaan. Tämä tavallaan voi taata sen, että siinä vaiheessa, kun pitää lähteä miettimään sitten, minkälaisiin jatko-opiskeluihin vielä sen jälkeen lähtee, ei tarvitsisi miettiä sitä, että nyt kun on jo tällainen lainataakka siellä kontolla, voiko tästä lähteä. Eli tavallaan se mahdollistettaisiin kaikille, että pystyy opiskelemaan sinne mahdollisimman korkealle asti.

Oli erittäin hienoa kuulla, kun tässä oli juuri nuorisobarometri ja siellä kysyttiin, kuinka moni nuorista haluaa korkeakouluttautua, että yli 80 prosenttia nuorista haluaa korkeakouluttautua, mikä oli mielestäni erittäin hieno asia. Tällä hetkellä ehkä 40 prosenttia suurin piirtein on kouluttautunut, ja tavoitteena hallituksella on, että se nostetaan sinne 50 prosent-

tiin. Tämä on mielestäni hieno uutinen, että nuoret haluavat kouluttautua, [*Puhemies koputtaa*] ja opintotuen kokonaisuudistuksessa pyritään mahdollistamaan tätä omalta osaltaan.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Venla Rimpinen, Harjavallan Keskustan yläkoulu, olkaa hyvä.

→ 18) Kansanedustajan työ

Venla Rimpinen, Harjavallan Keskustan yläkoulu, Harjavalta, Satakunnan vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Mikä kansanedustajan työssä on haastavinta?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Ohjaan kysymyksen tiede- ja kulttuuriministeri Talvitiele. Olkaa hyvä.

Tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie:

Arvoisa puhemies! No, ensinnäkin Suomen eduskunta koostuu 200 kansanedustajasta neljäksi vuodeksi, joten tätä työtä on myöskin 200 erilaista tapaa tehdä.

No, mikä on kaikkein haastavinta? Kyllähän politiikassa haastavinta on se, että pystytään yhteensovittamaan asioita sillä tavalla, että niistä pystytään tekemään päätöksiä ja ne ottavat huomioon niin menneisyyden, missä olemme olleet, nykyisyyden, missä työskentelemme, kuin myöskin tulevaisuuden, jota kohti olemme menossa.

Suomi täyttää ensi vuonna 110 vuotta. Meillä on hieno isänmaa, ja sen takia on tärkeää, että jokainen kansanedustajaksi tuleva haluaa nimenomaan rakentaa sitä tulevaisuutta. Tulevaisuuden ennustaminen on kuitenkin huomattavasti vaikeampaa kuin siitä menneisyydestä ja historiasta lukeminen, ja siinä mielessä ajattelen, että kyllä se tulevaisuuden rakentaminen on ehkä se kaikkein vaikein tehtävä tässä kansanedustajan työssä.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Veera Hynninen, Riihikallion koulu, Tuusula, olkaa hyvä.

→ 19) Peruskoulun luokkamuotoisten erikoisluokkien lakkauttaminen

Veera Hynninen, Riihikallion koulu, Tuusula, Uudenmaan vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto toi esiin alue- ja kuntavaalien aikana painotetun opetuksen perusteella muodostettujen luokkien lakkauttamisen. Perusteluksi kerrottiin oppilaiden eriarvoistaminen. Erikoisluokkien lakkauttaminen on ollut esillä jo monta vuotta, ja joissain kunnissa sitä on jo aloitettu toteuttamaan.

Peruskoulun erikoisluokat mahdollistavat ja kannustavat lasta ilmaisemaan itseään ja kehittämään omia mielenkiinnonkohteita. Luokkamuotoinen erikoisluokka lisäksi vahvistaa yksilöä ja yhteisöä. On tärkeää, että lapsi saa ympärilleen kannustavan ympäristön jo alakoulussa. Edellä mainituista syistä luokkamuotoisia erikoisluokkia olisi syytä lisätä vähentämisen sijaan, jotta ne mahdollistuisivat mahdollisimman monelle.

Toivon kysymykseni herättävän keskustelua, ja kysynkin nyt: koetteko erikoisluokkien olevan enemmän uhka vai mahdollisuus?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Opetusministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

Opetusministeri Anders Adlercreutz:

Arvoisa puhemies, ärade talman! Koen, että ne ovat mahdollisuus. Minun mielestäni on äärimmäisen tärkeää, että nähdään, että nuorella voi olla erilaisia kiinnostuksen kohteita, ja jos on mahdollisuus koulun puitteissa tukea sitä erityiskiinnostusta, ambitiota ja halua, niin ajattelen, että se on kaikille hyvä asia. Mielestäni on hienoa, että meillä on taidepainotteisia luokkia, musiikkiluokkia, teatteriin painottuvia kouluja ja niin edelleen.

Kun puhutaan segregaatiosta, joka sinänsä myöskin on ongelma, niin ajattelen, että tehokkaampi keino on vaikka tasa-arvoraha, jota me ollaan huomattavasti vahvistettu tämän hallituksen aikana. Se on ensi vuodesta alkaen 75 miljoonaa. Se on huomattava summa, millä voidaan tukea sitten kouluja, jotka ovat haastavassa tilanteessa. Tietenkin myöskin sijoittamalla näitä erityisluokkia sellaisiin kouluihin, jotka ovat haastavassa tilanteessa, voidaan puolestaan parantaa niiden koulujen vetovoimaa. Kyllä minä ajattelen, että järkevästi käyttäen tämä on järjestelmä, joka tukee niin oppilaan hyvinvointia, kiinnostuksen kohteita [Puhemies koputtaa] ja sen kautta koulumotivaatiota kuin koulujärjestelmää laajemminkin.

Äänestys 2

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Esitän, että Nuorten parlamentti äänestää siitä, tulisiko painotetun opetuksen perusteella muodostetut erikoisluokat säilyttää.

Tulkkaus:

Jag föreslår att Ungdomsparlamentet röstar om huruvida klasser med intensifierad undervisning bör bevaras.

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Asiasta on äänestettävä. Joka kannattaa painotetun opetuksen perusteella muodostettujen erikoisluokkien säilyttämistä, äänestää ”jaa”. Joka kannattaa painotetun opetuksen perusteella muodostettujen erikoisluokkien lakkauttamista, äänestää ”ei”. – Pyydän äänestämään ”jaa” tai ”ei”.

Äänestyksen tulos: ”jaa” 194, ”ei” 3, tyhjiä 2, poissa 0.

Nuorten parlamentti päätti säilyttää painotetun opetuksen perusteella muodostetut erikoisluokat.

Asian käsittely päättyi.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Seuraava kysymys. Tähti Salonen, Tampereen yliopiston normaalikoulu, olkaa hyvä.

→ 20) Nuorten mielenterveys

Tähti Salonen, Tampereen yliopiston normaalikoulu, Tampere, Pirkanmaan vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Arkikokemuksiemme mukaan monet suomalaiset nuoret kärsivät mielenterveyteen liittyvistä haasteista. Pelkäämme, että tulevat leikkaukset hankaloittavat ja hidastavat sosiaali- ja mielenterveyspalveluiden pariin pääsyä entisestään. Miten aiotte tulevaisuudessa varmistaa, että nuoret saavat tarvitsemaansa apua kohtuullisessa ajassa?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Sosiaali- ja terveysministeri Rydman, olkaa hyvä.

Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman:

Arvoisa herra puhemies! Voin iloksenne kertoa, että itse asiassa tämä hallitus on nimenomaisesti panostanut historiallisen paljon siihen, millä tavoin nuorten mielenterveyttä tuetaan.

Tämä hallitus on säättänyt nuorten terapiatakuun, eli terapiaan pääsee nyt olennaisesti varmemmin kuin tätä hallituskautta aiemmin, koska tämä on nähty keskeisenä kansanterveydellisenä satsauksena myöskin ennaltaehkäisevässä mielessä. Silloin kun mieli pysyy kirkkaana ja terveenä, niin se vaikuttaa kaikkeen muuhunkin: terveyteen, elämänlaatuun ja mahdollisuuksiin opiskella ja aikanaan työllistyä ja pärjätä elämässä. Sen takia tämä hallitus on katsonut, että huolimatta kaikista niistä taloudellisista sopeutustoimenpiteistä, joita olemme joutuneet ja joudumme tekemään, nuorten mielenterveys on sellainen asia, johon olemme halunneet erityisesti panostaa.

Samaan aikaan kyllä myöskin uskon, että ne päätökset, mitä on tehty esimerkiksi sosiaalisen median tai kännykän käytöstä koulupäivien aikana, osaltaan myöskin tukevat terveen mielen kehitystä ja ennaltaehkäisevät sen järkkymistä ikävien tapausten johdosta.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Johanna Hirvlaan, Kannelmäen peruskoulu, Pelimannin toimipiste, Helsinki, olkaa hyvä.

→ 21) Nuorten pääsy työelämään ja TET-viikot

Johanna Hirvlaan, Kannelmäen peruskoulu, Pelimannin toimipiste, Helsinki, Helsingin vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Nuorten on yhä vaikeampaa päästä työelämään esimerkiksi TET-viikkojen aikana, koska monilla työpaikoilla ei ole mahdollisuutta ottaa nuoria harjoitteluun. Samalla jopa aikuiset, joilla on paljon työkokemusta, joutuvat olemaan pitkään työttöminä, mikä tekee nuorten tilanteesta vielä vaikeamman. Mitä Suomi on tehnyt ja aikoo tulevaisuudessa tehdä, jotta nuorille saataisiin enemmän TET- ja työharjoittelupaikkoja ja jotta nuoret pääsisivät helpommin mukaan työelämään?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

Työministeri Matias Marttinen:

Kiitoksia paljon, arvoisa herra puhemies! Kiitoksia jälleen kerran hyvin tärkeästä kysymyksestä. – Olen saanut myös tästä paljon palautetta, ja eittämättä on niin, että kyse on paitsi TET-harjoitteluviikoista myös siitä, että osalla nuorista myös opinnoista valmistuminen saat-
 taa jopa pidentyä tai viivästyä johtuen siitä, että sopivaa harjoittelupaikkaa ei taas vastaavasti löydy. Tämä on kysymys, josta olen käynyt hyvin paljon myös työnantajien kanssa keskustelua, ja haemme tähän, totta kai, yhdessä ratkaisua.

Mitä vahvemmin me saamme Suomen talouden kasvamaan, sitä enemmän myös työmahdollisuuksia meidän yhteiskuntaamme avautuu ja sitä enemmän myös meidän nuorille, teille, avautuu tulevaisuudessa taas niitä uusia mahdollisuuksia päästä työelämään. Sen takia tämä hallitus keskittyy nyt hyvin määrätietoisesti siihen, että kaikkea sitä, mikä on omissa käsissämme, teemme hyväksi, että me saamme meidän talouden ja työllisyyden vahvempaan kasvuun.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Petrus Leppänen, Hetan peruskoulu, Enontekiö, olkaa hyvä.

→ **22) Tulevaisuus ja sota**

Petrus Leppänen, Hetan peruskoulu, Enontekiö, Lapin vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Me olemme vielä nuoria ja odotamme tulevaisuutta. Olemme valmiita kantamaan vastuuta meille uskotuista tehtävistä. Kun seuraamme mediaa, tulevat väistämättä mieleen uutiset väkivallasta ja sodista. Tarvitseeko meidän pelätä sotaa ja väkivaltaa? Millä tavoin hallitus voi rauhoittaa meitä ja luoda turvallista tulevaisuutta meille?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Puolustusministeri Häkkänen, olkaa hyvä.

Puolustusministeri Antti Häkkänen:

Puhemies! Tämä on hyvä kysymys. Maailmassa on valitettavasti aina ollut sotia ja vähän sellaisia väkivaltaisia tilanteita ympäri maailmaa kautta historian, ja meilläkin naapurin kanssa on ollut aina välillä hankauksia, mutta meillä on nyt ihan turvallinen ja rauhallinen tilanne. Kuten sanoin jo äsken, meillä on hyvä puolustus, vakaa yhteiskunta, kuulumme Euroopan unioniin ja Natoon ja meillä on paljon ystäviä maailmalla, joten meidän ei tarvitse olla huolissamme tulevaisuudesta. Tilanne on hallinnassa, ja Suomi panostaa niin teidän turvallisuuteen kuin kaikkien muidenkin turvallisuuteen täällä sisäisesti ja sitten ulkoisessa turvallisuudessa, joten kun otetaan rauhallisella mielellä ja ollaan pää kylmänä ja panostetaan turvallisuuteen, niin ei siitä tarvitse sen kummemmin huolissaan olla.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Jenna Aholin, Mertalan koulu, Savonlinna, olkaa hyvä.

→ 23) Nuoriin kohdistuvat leikkaukset

Jenna Aholin, Mertalan koulu, Savonlinna, Kaakkois-Suomen vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Nuoret ovat yhteiskunnan tulevaisuus, joten eikö siksi olisi parempi investoida heidän koulutukseen ja hyvinvointiin? Minkä takia hallituksen leikkaukset kohdistuvat nuoriin?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Valtiovarainministeri Riikka Purra:

Arvoisa herra puhemies! Monet säästötoimenpiteet, joita me olemme joutuneet tekemään, eivät ole mieluisia, ja valitettavasti kaikki ne sektorit tai ihmiset tai suunnat, joihin ne koskaan kohdistuvat, eivät ymmärrettävästi niistä pidä. Samaan aikaan se, minkä verran me olemme panostaneet nuoriin, vaikkapa peruskouluun tai edellä kuvattuun nuorten terapia takuuseen tai muissa ministereiden puheenvuoroissa kuvattuihin asioihin, on yhtä lailla myös totta.

Olen kysyjän kanssa tismalleen samaa mieltä siitä, että nuoret ovat meidän tulevaisuus, ja meidän pitää kaikin tavoin huolehtia siitä, että heillä on mahdollisimman hyvä tulevaisuus myös siinä tilanteessa, että meillä on julkisessa taloudessa näitä haasteita. Tämä edellyttää myös sitä, että täällä ministeriaitiossa ja eduskunnassa on sellaisia poliittisia päättäjiä, jotka kykenevät ja uskaltavat tehdä sellaisia päätöksiä, että meidän tulevaisuus on parempi. Voin vakuuttaa teille, että tässä hallituksessa niitä ainakin on ja me tulemme pääsemään näistä ongelmista eteenpäin [Puhemies koputtaa] ja tulevaisuus on siinä mielessä parempi.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Nisamanee Ronkainen, Kirkonkylän koulu, Vieremä, olkaa hyvä.

→ 24) Koulujen puhelinkielto

Nisamanee Ronkainen, Kirkonkylän koulu, Vieremä, Savo-Karjalan vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Mobiililaitteet ovat olleet viime elokuusta lähtien pääsääntöisesti kiellettyjä oppitunneilla, ellei opettaja erityisesti salli niiden käyttöä opetuksellisiin tai terveydellisiin perustein. Lakimuutoksen myötä koulu voi järjestyssäännöissään kieltää kännyköiden ja muiden mobiililaitteiden käytön myös koko koulupäiväksi, mukaan lukien välitunnit, ruokailut ja siirtymätilanteet. Useassa kunnassa onkin kielletty kännyköiden käyttö koko koulupäivän ajan, myös välitunneilla. Kuitenkin yläkoululaiset haluaisivat käyttää kännyköitä välitunnilla muun muassa Wilma-viestien lukemiseen, koenumeroitten katsomiseen, läksyjen tarkistamiseen, hammaslääkäriajan muistamiseen ynnä muuhun, eli ei pelkästään somettamiseen ja pelaamiseen.

Miten puhelinkielto on teidän mielestänne onnistunut, ja onko lain valmistelussa kysyttävää nuorten mielipidettä?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Opetusministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

Opetusministeri Anders Adlercreutz:

Arvoisa puhemies, ärade talman! Kännykkäkielto on tosiaankin astunut voimaan elokuussa, ja siinä tehtiin tietoinen valinta, että se kiellettiin tunneilla ja annettiin kouluille velvollisuus määrittää, miten välitunneilla tehdään. Minä ajattelen, että siinä oli se hyvä puoli, että kun järjestyssääntöjä tehdään, niin silloin tulee kuulla nuoria, vanhempia, opettajia, koko koulu-yhteisöä, ja sen kautta oppilaat pääsevät itse vaikuttamaan siihen, minkälaiseksi se käytäntö muodostuu. Ajattelen kyllä, että tilanne voi olla eri ala-asteella kuin yläasteella, ja tarpeet voivat olla erilaiset eri ikäisillä oppijoilla.

Minulle on tullut huomattavan paljon viestejä siitä, että nämä rajoitukset on otettu hyvin vastaan. Monessa kunnassa on rajoitettu käyttöä myöskin välitunneilla, ja se on kuulemani mukaan tuonut lautapelit takaisin, korttipelit takaisin, iloisen puheen takaisin käytäville, ei enää istuta pelkästään ruudun ääressä, koripallotelineet on otettu pihalla esille, jalkapallo-maalit ja niin edelleen, eli paljon hyvää toimintaa. [Puhemies koputtaa] Mutta on näitä erityistarpeita, ja siksi on oleellista, että oppilaat ovat sitten mukana, kun järjestyssäännöistä päätetään koulussa.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Sanni Jarkko, Lapin yliopiston harjoittelukoulu, Rovaniemi, olkaa hyvä.

25) Julkinen liikenne

Sanni Jarkko, Lapin yliopiston harjoittelukoulu, Rovaniemi, Lapin vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Julkisen liikenteen hinnat ovat monelle opiskelijalle liian korkeat. Onko mahdollista toteuttaa ilmainen julkinen liikenne alle 18-vuotiaille nuorille?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Liikenne- ja viestintäministeri Ranne, olkaa hyvä.

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne:

Arvoisa puhemies! Kiitoksia tästä kysymyksestä. Joukkoliikennehän on pääosin meidän yhteisesti verorahoista maksettavaa, ja tällä hetkellä meillä on aika paljon, olisiko 27, eri kuntia ja seutuja, jotka toteuttavat tätä tieliikennettä ja busseja hoitelevat sinne paikoille. Tietenkin, niin kuin tuossa äsken totesin, raideliikenteen puolella on kanssa se, että pohjoisessa täytyy valtion sitä tukea. Suurin osa tästä vastuusta on tietenkin siellä kunnilla itsellään, että miten he haluavat käyttää rahaa, vaikka toki valtio siellä yrittääkin sitä tukea.

Minä en usko, että sellainen olisi mahdollista, kun miettii tätä meidän kokonaisuuttamme, mutta tietenkin toivon ja tiedän, että aika monissa kunnissa tilanne on niitten kustannusten ja maksujen osalta ihan hyvä. Tietenkin toivotaan sitä, että kunnat pystyisivät priorisoimaan ja valitsemaan juuri näitä oikeita ja nuorille hyviä liikkumismuotoja.

Tässä voi oikeastaan kannustaa siihen, että ottakaa pyörät esiin ja ottakaa esiin ne sähköpotkulaudatkin, jotka ovat nyt seuraavanakin kesänä hieman turvallisempia, kun sinne on pikkuisen tullut sääntöjä ja promillerajoja. Meillä on paljon liikennettä, [Puhemies koputtaa] mikä on turvallista ja aika edullistakin. – Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Lyydia Husu, Virolahden yläkoulu, Virolahti, olkaa hyvä.

→ 26) Nuorten hyvinvointi

Lyydia Husu, Virolahden yläkoulu, Virolahti, Kaakkois-Suomen vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Hallitus aikoo leikata nuorten hyvinvointia tukevista palveluista samalla kun palveluiden tarve kasvaa. Miten aiotte turvata nuorten tulevaisuuden?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Ministeri Multala, olkaa hyvä. – Ahaa, korjaan: nuorisoministeri Poutala, olkaa hyvä.

Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Mika Poutala:

Kiitos, arvoisa puhemies! Minä olen vähän vähemmän äänessä yleensä näillä kyselytunneilla, niin että ei olla vielä päästy tutuiksi. [Naurua] – Tulevaisuususkon on yksi tärkeimmistä asioista, mikä minua itseäni huolettaa nuorten kohdalla. Meillä on nuorten tulevaisuususkon heikentynyt itse asiassa tosi paljon. Samaan aikaan pyritään tekemään tosi paljon työtä siinä, että meillä olisi esimerkiksi kouluissa riittävästi aikuisia. Olisi henkilöitä, keillä on aikaa nuorille ja ketkä eivät tavallaan ole kiinni siinä opetustehtävässä ja muissa tehtävissä. Tämä on yksi asia, että olisi aikaa sinne.

Tämmöinen nuorten tulevaisuususkon -raportti on tulossa. Meillä on ollut melkein vuoden ajan tämmöinen asiantuntijaryhmä miettimässä keinoja, ja ensi viikolla itse asiassa julkaistaan tämmöinen yli 30 kohdan toimenpide-ehdotus nuorten tulevaisuususkon vahvistamiseen. Itse odotan innolla näitä ehdotuksia, mitä sieltä tulee, koska näen, että se nuorten tulevaisuususkon on yksi tärkeimmistä asioista.

Ehkä semmoisen sanoisin myös kaikille kollegoille, ketkä täällä ja muualla kuuntelevat, että yksi asia, mikä vaikuttaa nuorten tulevaisuususkon, on se, miten me puhutaan tulevaisuudesta. Se, miten me päättäjät puhutaan tulevaisuudesta, miten media puhuu tulevaisuudesta, vaikuttaa myös siihen, miltä nuorista tuntuu se kokemus, [Puhemies koputtaa] minkälainen tulevaisuus on – joten puhutaan myös vähän enemmän siitä uskosta kuin kaikesta siitä uhasta.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Eeli Honkanen, Nummen yhtenäiskoulu, Hämeenlinna, olkaa hyvä.

→ 27) Eläinten ja kasvien elinympäristöjen suojeleminen

Eeli Honkanen, Nummen yhtenäiskoulu, Hämeenlinna, Hämeen vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Eläinten ja kasvien elinympäristöt yksipuolistuvat ihmisten toiminnan takia. Esimerkiksi Suomen suurpetojen asuinalueet laajenevat, mikä johtaa niiden ja ihmisten toiminnan välisiin ristiriitoihin. Toisaalta ihmisten toimet, kuten metsän hyötykäyttö, esimerkiksi avohakkuut, tuhoavat elinympäristöjä, jotka eivät edes ole ihmisten asuinalueilla. Myös luonnon roskaaminen ja saasteet tuhoavat eläinlajeja ja kasveja.

Miten Suomen päättäjät turvaavat Suomen eläinten ja kasvien elinympäristöjä tuleville sukupolville?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Nyt ympäristö- ja ilmastoministeri Multala, olkaa hyvä.

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala:

Kiitos! Erittäin tärkeä ja hyvä kysymys. Oikeastaanhan me ihmisetkin olemme osa tätä meidän luontoamme, ja me tarvitsemme elinympäristön ja luonnon monimuotoisuutta myös esimerkiksi ruuantuotannon varmistamiseen tulevaisuudessa. Sen vuoksi me tehdäänkin niin Suomessa kuin Euroopassa kuin maailmallakin töitä sen eteen, että voitaisiin vaikuttaa luonnon tilaan.

Meillä on Suomessa jo pitkään ollut käytössä monenlaisia ohjelmia ja myös rahoituskeinoja siihen, että me voimme parantaa sitä luonnon tilaa ja totta kai myös suojella sitä meidän arvokasta luontoa. Meillä on erittäin laaja kansallispuistoverkosto, ja kansallispuistot ovat siis myöskin suojelualueita. Meillä on myös erilaisia kuntien omia suojelualueita ja muita yksityisiäkin suojelualueita. Ne ovat tietenkin yksi tapa huolehtia luonnon ja eläintenkin elinympäristöistä. Sen lisäksi meillä on paljon sellaista, missä me yritetään parantaa sitä luonnon tilaa. Sitä voidaan kutsua myös ennallistamiseksi. Tätä työtä me tehdään esimerkiksi tämmöisen Helmi-ohjelman kautta. Siihen valtio osaltaan antaa rahoitusta, ja siellä parannetaan sitä luonnon tilaa: se voi olla vesistöjä, se voi olla soita, se voi olla metsäluontoa. [Puhemies koputtaa] Sitten meillä on myös tällainen Metso-ohjelma metsäluontoon. Tämän lisäksi me tällä hetkellä kehitetään myös tällaista yksityisellä rahoituksella toimivaa luonnonarvomarkkinaa, [Puhemies koputtaa] joka kannustaisi myös lisärahoituksen saamiseen tähän luontotyöhön.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Seuraava kysymys. Edustaja Lauri Vuotila, Raumankarin koulu, Himanka, olkaa hyvä.

→ 28) Ajokortti ja poikkeuslupa

Lauri Vuotila, Raumankarin koulu, Himanka, Oulun vaalipiiri:

Arvoisa puhemies! Nuorten ajokortin poikkeuslupa on tarkoitettu erityistilanteisiin, mutta siitä on monille tullut lähes itsestäänselvyys. Nuoret kuljettajat ovat tavanomaista useammin vakavissa liikenneonnettomuuksissa, ja erityisesti yöaikainen ajaminen on lisännyt riskejä. Samaan aikaan monille nuorille, etenkin maaseudulla, jossa me itsekkin asumme, poikkeuslupa on välttämätön arjen sujumiseksi esimerkiksi koulunkäynnissä sekä harrastuksissa. Ministeri Ranne, miten poikkeuslupaa tulisi kehittää? Onko yöajon rajoittaminen oikea keino, vai pitäisikö panostaa muihin ratkaisuihin?

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Liikenne- ja viestintäministeri Ranne, olkaa hyvä.

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne:

Arvoisa puhemies! Kun me kehitämme liikenneturvallisuutta Suomessa, niin me nimenomaan katsomme sitä, mikä olisi vaikuttavinta. Tällä hetkellä Suomen kansalaisista 15–24-vuotiaita on vain 11 prosenttia, ja kuitenkin vakavissa onnettomuuksissa ja kuolemaan johtaneissa onnettomuuksissa uhreista 29 on nimenomaan juuri nuoria.

Nyt tällä uudella ajokorttiudistuksella, joka koskee nimenomaan poikkeuslupaa, vahvistetaan riskienhallintakykyä, koulutusta ja asenteita, jotta niillä nuorilla, jotka oikeasti tarvitsevat autoa siihen arkiliikkumiseen, olisi paremmin homma hanskassa ja jotta jokainen nuori tulisi kunnossa ja hengissä kotiin joka päivä. Eli kyllä nämä meidän päätökset, jotka nyt just poikkeuslupiinkin liittyvät ja siihen yöaikaiseen ajokieltoon kello 00–05 välillä, perustuvat ihan juuri poliisi- ja turvallisuusviranomaisten yhteisiin arvioihin siitä, mikä vaikuttaisi teihin kaikkein parhaiten.

Meillä on tavoitteena, että vuonna 2050 kukaan ei kuolisi meillä liikenteessä, [*Puhemies koputtaa*] ja tähän tavoitteeseen kyllä päästään, kun oikein kovasti yritetään. – Kiitos.

Äänestys 3

Puhemies Jussi Halla-aho:

Kiitoksia. – Esitän, että Nuorten parlamentti äänestää siitä, tulisiko nuorten ajokortin poikkeuslupasääntelyä muuttaa siten, että 17-vuotiaiden yöaikainen ajaminen kiellettäisiin.

Tulkkaus:

Jag föreslår att Ungdomsparlamentet röstar om huruvida regleringen av dispens för körkort för ungdomar bör ändras så att 17-åringar förbjuds att köra nattetid.

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Asiasta on äänestettävä. Joka kannattaa 17-vuotiaiden yöaikaisen ajamisen kieltämistä, äänestää ”jaa”. Joka ei kannata 17-vuotiaiden yöaikaisen ajamisen kieltämistä, äänestää ”ei”. – Pyydän äänestämään ”jaa” tai ”ei”.

Äänestyksen tulos: ”jaa” 89, ”ei” 100, tyhjiä 10, poissa 0.

Nuorten parlamentti päätti, että 17-vuotiaiden yöaikaista ajamista ei kielletä.

Asian käsittely päättyi.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Suullisille kysymyksille ja vastauksille varattu aika on nyt päättymässä.

Tiden som reserverats för muntliga frågor och svar håller nu på att ta slut.

Haluan kiittää Nuorten parlamentin edustajia selkeistä ja ytimekkäistä kysymyksistä, minuutin aikarajoituksen kunnioittamisesta sekä, kuten ministeri Poutala sanoi, muutenkin esimerkillisen täysistuntokulttuurin noudattamisesta.

Kaikki kysymykset on nyt paikalla olevien ministereiden vastualueiden osalta käyty läpi.

Alla frågor har behandlats, till den del de gäller de närvarande ministrarnas ansvarsområden.

Nuorten parlamentti päättäneen, että tämän täysistunnon pöytäkirja lähetetään valtioneuvostolle tiedoksi ja mahdollisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Ehdotus hyväksyttiin.

Puhemies Jussi Halla-aho:

Pyydän arvoisia oppilasedustajia, toimittajaoppilaita, opettajia ja kutsuvieraita saapumaan kyselytunnin päätyttyä lounaalle Eduskuntatalon Valtiosaliin.

Ärade elevledamöter, journalistelever, lärare och inbjudna gäster, jag ber att ni efter frågestunden går vidare till Riksdagshusets Rikssal, där lunchen serveras.

Nuorten parlamentin täysistunto päättyi kello 13.03.

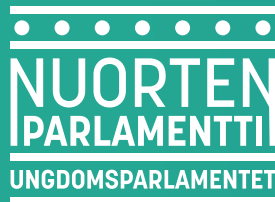

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

OPINKIRJO
KEHITTÄMISKESKUS